

Circulaire

Brussel, 11 december 2013

Kenmerk: NBB_2013_15

uw correspondent:

Katherina Tiebout
tel. +32 2 221 45 74 – fax +32 2 221 31 38
katherina.tiebout@nbb.be

Inspecties

Wettelijke basis - Toepassingsgebied

Deze circulaire betreft de inspecties die door de Bank worden uitgevoerd, in haar hoedanigheid van prudentiële toezichthouder, bij de volgende instellingen:

- kredietinstellingen¹,
- verzekeringsondernemingen²,
- herverzekeringsondernemingen³,
- beursvennootschappen⁴,
- betalingsinstellingen⁵,
- instellingen voor elektronisch geld⁶,
- vereffeningsinstellingen en met vereffeningsinstellingen gelijkgestelde instellingen⁷,
- bijkantoren van deze instellingen die gevestigd zijn in een andere lidstaat van de Europese Economische Ruimte (EER)⁸,
- Belgische bijkantoren van deze instellingen die ressorteren onder het recht van een staat die geen lid is van de Europese Economische Ruimte (EER)⁹,

¹ Artikel 46, vijfde lid, van de wet van 22 maart 1993.

² Artikel 21, § 1 *bis*, vierde lid van de wet van 9 juli 1975.

³ Artikel 37 van de wet van 16 februari 2009.

⁴ Artikel 92, § 4 van de wet van 6 april 1995.

⁵ Artikel 25, vierde lid van de wet van 21 december 2009.

⁶ Artikel 81, § 2, tweede lid van de wet van 21 december 2009.

⁷ Artikel 21, vierde lid van het koninklijk besluit van 26 september 2005.

⁸ Artikel 48 van de wet van 22 maart 1993, 21, §1 *bis*, vijfde lid van de wet van 9 juli 1975, artikel 39 van de wet van 16 februari 2009, artikel 94 van de wet van 6 april 1995 en artikelen 27 en 83 van de wet van 21 december 2009.

⁹ Artikel 81 van de wet van 22 maart 1993 (verwijzing naar artikel 46 van dezelfde wet), artikel 36 van het koninklijk besluit van 26 september 2005 (verwijzing naar artikel 21 van hetzelfde besluit), artikel 65 van de wet van 16

- Belgische bijkantoren van deze instellingen die ressorteren onder het recht van een lidstaat van de Europese Economische Ruimte (EER), binnen de grenzen van de toezichtsbevoegdheden van de Bank zoals deze voortvloeien uit het recht van de Europese Unie,
- financiële holdings¹⁰,
- financiële dienstengroepen met aan het hoofd een gereguleerde onderneming naar Belgisch recht¹¹ of een gemengde financiële holding¹², en
- verzekerings- of herverzekeringsgroepen¹³.

Wat de kredietinstellingen betreft, zal het toepassingsgebied van deze circulaire te gepasten tijde worden herzien teneinde rekening te houden met het Gemeenschappelijk Toezichtsmechanisme dat is ingesteld door Verordening 1024/2013 van de Raad van 15 oktober 2013 waarbij aan de Europese Centrale Bank speciale taken worden opgedragen betreffende het beleid inzake het prudentieel toezicht op de kredietinstellingen, en de verordeningen, richtsnoeren en instructies die door de Europese Centrale Bank zijn goedgekeurd op grond van artikel 6 van de voornoemde verordening.

De bepalingen waaraan wordt gerefereerd in de voetnoten 1 tot 13 vormen de wettelijke basis die aan de Bank voorrechten verleent inzake de controle ten aanzien van de voornoemde instellingen.

Er zij aan herinnerd dat de NBB overeenkomstig artikel 36/19 van de wet van 22 februari 1998 tot vaststelling van het organiek statuut van de Nationale Bank van België, ook alle nodige informatie kan vereisen van diegenen die verrichtingen uitvoeren of activiteiten uitoefenen die worden beoogd door de wetten en reglementen waarvan zij op de toepassing dient toe te zien, en van iedere derde die de uitvoering van die verrichtingen of de uitoefening van die activiteiten mogelijk maakt of vergemakkelijkt. Zij kan in de boeken en documenten van de belanghebbenden de juistheid van de informatie die haar werd meegedeeld, nagaan of laten nagaan.

Informatie-inwinningsopdrachten die ter plaatse door inspecteurs van de NBB worden uitgevoerd, zijn geen inspecties en zijn niet onderworpen aan deze circulaire.

Deze circulaire vervangt met onmiddellijke ingang sectie 5 van Circulaire D1 99/2.

februari 2009 (verwijzing naar artikel 37 van dezelfde wet), artikel 21, § 1 *bis*, vierde lid van de wet van 9 juli 1975, artikel 101 van de wet van 21 december 2009 (verwijzing naar artikel 81 van dezelfde wet) en artikel 22 van het koninklijk besluit van 20 december 1995 (verwijzing naar artikel 92 van de wet van 6 april 1995).

¹⁰ Artikel 49, § 2, zesde lid van de wet van 22 maart 1993.

¹¹ Artikel 49 *bis*, § 2, zevende lid van de wet van 22 maart 1993, artikel 91 *octies decies*, § 2, zevende lid van de wet van 9 juli 1975 en artikel 98, § 2, zesde lid van de wet van 16 februari 2009.

¹² Artikel 49 *bis*, § 3, van de wet van 22 maart 1993, artikel 91 *octies decies*, § 3, van de wet van 9 juli 1975, artikel 95 *bis*, § 3, van de wet van 6 april 1995 en artikel 98, § 3 van de wet van 16 februari 2009.

¹³ Artikel 91 *septies* van de wet van 9 juli 1975 en artikel 87 van de wet van 16 februari 2009.

Samenvatting/Doelstelling

Deze circulaire beoogt de gecontroleerde instellingen op de hoogte te brengen van de werkmethode van de NBB wanneer zij inspecties uitvoert, van het verloop van inspecties en van het gedrag dat wordt verwacht van de gecontroleerde instellingen.

Structuur

1. Inleiding	4
2. Opzet van inspecties	4
3. Verloop van inspecties	7
4. Verwachtingen ten aanzien van inspecties	11
5. Inspecties in het kader van de samenwerking tussen autoriteiten.....	12

Geachte mevrouw

Geachte heer

Na de overdracht van de bevoegdheden van de ex-CBFA naar de NBB heeft de NBB de werkmethode voor inspecties herzien. Met het oog op een transparante benadering en het efficiënte verloop van inspecties is het van essentieel belang dat de gecontroleerde instellingen aan de hand van één enkel document een duidelijk inzicht kunnen verwerven in de inspectiebenadering van de NBB.

Deze circulaire beoogt de gecontroleerde instellingen op de hoogte te brengen van het opzet van inspecties (hoofdstuk 2), evenals van het verloop van inspecties (hoofdstuk 3), in het kader van de verwachtingen die gelden ten aanzien van inspecties, met name het gedrag dat wordt verwacht van de instellingen, van hun bestuurders en van hun medewerkers (hoofdstuk 4). Ten slotte vestigt dit document de aandacht op de samenwerking tussen autoriteiten in het kader van inspecties (hoofdstuk 5).

Deze circulaire zal te gepasten tijde moeten worden aangepast teneinde rekening te houden met het Gemeenschappelijk Toezichtsmechanisme. Deze circulaire kan tevens worden aangevuld met addenda over gezamenlijke opdrachten ('joint missions') in het kader van geconsolideerd toezicht door de home-country toezichthouder, over opdrachten in het kader van het Single Supervisory Mechanism van de ECB, en over elke andere relevante materie waarvoor de NBB een bijkomende toelichting nodig acht.

1. Inleiding

1. Het prudentieel toezicht dat door de NBB wordt uitgeoefend heeft voornamelijk ten doel de financiële stabiliteit te waarborgen en ervoor te zorgen dat de gecontroleerde instellingen bij de uitoefening van hun activiteiten voldoen aan de vereisten van een deugdelijke en voorzichtige bedrijfsuitvoering. Hiertoe:

- stelt de NBB normen vast op nationaal niveau, binnen de Europese regelgevende context,
- past zij deze normen toe met behulp van passende instrumenten, monitoringactiviteiten en inspecties,
- identificeert en bewaakt zij systeemrisico's,
- pakt zij de geïdentificeerde risico's aan en neemt zij corrigerende maatregelen,
- waarborgt zij een level playing field.

2. Hierbij dient eraan te worden herinnerd dat in de eerste plaats de leiding zelf van de instellingen dient in te staan voor een deugdelijke en voorzichtige bedrijfsuitvoering. Geen enkele vorm van toezicht kan of mag goed beleid vervangen.

2. Opzet van inspecties

Doelstelling en werking

3. De uitvoering van inspecties gebeurt door gespecialiseerde medewerkers, namelijk inspecteurs. Inspecteurs kunnen zich laten vergezellen door andere NBB-medewerkers en/of externe specialisten.

4. Inspecteurs beoordelen objectief de wijze waarop de instellingen hun activiteiten organiseren en hun risico's beheersen, rekening houdend met de financiële impact en de gevolgen voor de bedrijfsuitvoering en de reputatie, en formuleren aanbevelingen om de vastgestelde tekortkomingen te verhelpen. Hiertoe passen de inspecteurs de NBB-inspectiemethodologie en -procedures toe.

5. Inspecties worden als volgt uitgevoerd:

- **resultaatgericht**: inspecteurs formuleren opinies en aanbevelingen voor onderzochte domeinen, waaraan individuele scores worden toegekend, om de vastgestelde tekortkomingen gericht te kunnen aanpakken,
- **risicogeoriënteerd**: inspecteurs passen de NBB-inspectiemethodologie toe die steunt op de algemeen aanvaarde auditprincipes en -technieken, en die gebaseerd is op een analyse van de risicoblootstelling. Belangrijke aandachtspunten bij een inspectie zijn het inventariseren van de risico's die de instelling loopt en de manier waarop zij haar risico's al dan niet opvolgt.
- **voortuitziend**: de onderzochte domeinen zijn gerelateerd aan het globale risicobeheersingssysteem, dat de toekomstige (financiële) prestaties ondersteunt,
- **doortastend**: er wordt actief gezocht naar passende controle-informatie¹⁴.

6. Inspecties vormen hierdoor een krachtig toezichtsinstrument dat de NBB in staat stelt snel corrigerende maatregelen te nemen wanneer tekortkomingen worden gerapporteerd. Voor de algemene beoordeling van het risicoprofiel van de instellingen vormen de inspectieverslagen tevens een essentiële informatiebron.

7. De NBB brengt het benodigde kader tot stand om zich ervan te vergewissen dat haar personeel bij de uitoefening van zijn taken blijf geeft van een hoge mate van integriteit en professionalisme. NBB-medewerkers dienen de deontologische code van de NBB na te leven. Er wordt ook aan herinnerd, voor zover nodig, dat iedere persoon die deelneemt of heeft deelgenomen aan de uitvoering van inspecties, door het beroepsgeheim is gebonden¹⁵.

¹⁴ Dit is informatie die door de inspecteur wordt gebruikt om te komen tot de conclusies waarop de opinie wordt gebaseerd en in functie waarvan de aanbevelingen worden geformuleerd.

¹⁵ Artikelen 35 en 36/15 van de wet van 22 februari 1998.

Inspectie-universum

8. Naast de financiële kenmerken van een instelling en de economische en sectorale context waarin de instelling werkzaam is, dienen vanuit een 'actieve' benadering ook de meer kwalitatieve elementen behorende tot het globale risicobeheersingssysteem van een instelling adequaat te worden beoordeeld en verwerkt, met name de manier waarop de instelling haar strategie bepaalt, bevoegdheden en verantwoordelijkheden toewijst, haar risico's identificeert, inschat en opvolgt (al dan niet via interne modellen), de activiteiten en processen ondersteunt (onder meer via informaticasystemen), en hierover rapporteert. Deze elementen zijn immers van essentieel belang om duurzame prestaties te (kunnen blijven) leveren, in het kader van een deugdelijke en voorzichtige bedrijfsuitvoering.

9. De NBB gebruikt een intern referentiemodel, het 'Prudential Internal Control Standardized Model' of PRISM, dat de aandachtsgebieden van het globale risicobeheersingssysteem vastlegt in de vorm van een vijfhoek:

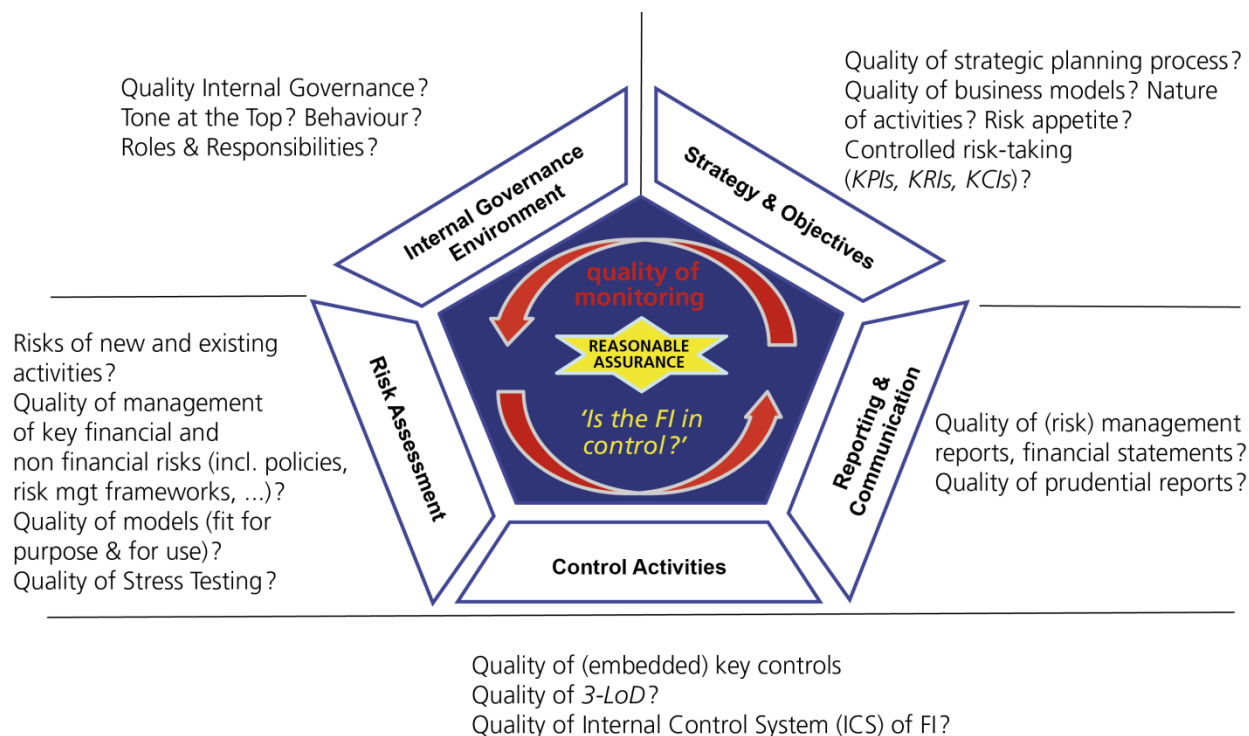

fig. 1 PRISM

- PRISM is gebaseerd op de eenvoudige vraag of de instelling 'zichzelf onder controle heeft'. PRISM is gebaseerd op COSO en op goede praktijken in het kader van een prudentiële benadering.
- PRISM richt zich op 5 gebieden (of dimensies) die verband houden met interne controle in de ruime zin: het vastleggen van de strategie, de kwaliteit van de bestuurs- en organisatiestructuur, de kwaliteit van de risicobeheersingsprocessen (inclusief een correct gebruik van interne modellen), de efficiëntie en doeltreffendheid van de uitvoering van de activiteiten, en de betrouwbaarheid en kwaliteit van de rapportering en de communicatie.
- Hierbij is de kwaliteit van het monitoringproces van essentieel belang voor de handhaving van de deugdelijkheid van het globale risicobeheersingssysteem.

10. PRISM is een instrument voor de totstandkoming van het inspectie-universum, dat de domeinen omvat waarop inspecteurs zich richten en die dienen te voldoen aan normen/standaarden/goede praktijken. PRISM bevordert ook een globale aanpak van een domein, rekening houdend met de doelstellingen van de opdracht, en ondersteunt de formulering van de globale opinie (zie par. 28).

Categorieën van inspecties

Inspecties zijn ofwel vooraf geprogrammeerd in het inspectieplan, ofwel in specifieke gevallen opgenomen in het plan.

11. *'Risk driven inspecties'*: deze inspecties vloeien voort uit een inspectieplan, zogenaamde 'controle-opdrachten', en zijn gericht op een specifiek domein (zie par. 10) voor de betrokken instelling of over verschillende instellingen heen (thematische opdracht). De opmaak van dit plan gaat uit van een 'risk based'-benadering, waarbij inspecties voornamelijk georiënteerd worden naar die domeinen waar de NBB over aanwijzingen beschikt dat een verhoogd risico wordt gelopen¹⁶. Ook het onderzoek van modellendossiers valt onder dit type van inspecties.

12. *'Event driven inspecties'*: deze inspecties vinden plaats naar aanleiding van specifieke omstandigheden, zogenaamde 'bijzondere opdrachten', die een gerichte interventie beogen (dus niet oorspronkelijk gepland), bijvoorbeeld vastgestelde of vermoede onregelmatigheden¹⁷.

Reikwijdte

13. De 'diepgang' van een inspectie wordt tijdens de planningsfase van elke opdracht bepaald en beïnvloedt de duurtijd en middelen van de inspectie. De 'diepgang' is de mate waarin controle-informatie wordt verzameld en al dan niet wordt voorzien in het testen van controles.

14. Buiten de gevallen waarin de NBB handelt met toepassing van artikel 36/19 van de wet van 22 februari 1998, kan de NBB, wanneer zij op geconsolideerde basis toezicht uitoefent op een financiële holding of aanvullend toezicht uitoefent op een financiële dienstengroep of op een verzekerings- of herverzekeringsgroep, binnen de grenzen van haar bevoegdheden inspecties verrichten bij alle (gereguleerde of niet-gereguleerde) ondernemingen die respectievelijk in de consolidatie zijn opgenomen of die onderworpen zijn aan het aanvullend groepstoezicht^{18,19}.

¹⁶ De aanwijzingen voor een verhoogd risico worden geput uit de andere toezichtsinstrumenten (zie fig. 2).

¹⁷ Indien de omstandigheden dit vereisen, behoudt de NBB zich het recht voor verrassingsinspecties uit te voeren, d.w.z. controles ter plaatse uit te voeren zonder de gecontroleerde instelling vooraf te verwittigen.

¹⁸ Zie de wetsverwijzingen in de voetnoten 9 tot 12 hierboven.

¹⁹ Wat het toezicht op de verzekeringsondernemingen betreft, kan de NBB krachtens artikel 21, §1 *ter* van de wet van 9 juli 1975 de reikwijdte van haar inspecties ook uitbreiden binnen de grenzen van haar bevoegdheden en met inachtneming van bepaalde voorwaarden.

3. Verloop van inspecties

Life-cycle

15. De NBB beschikt over talrijke toezichtsinstrumenten voor het inwinnen van financiële en niet-financiële informatie over de gecontroleerde instelling, die verwerkt wordt in gestandaardiseerde risicotabellen ('scorecards'). Op basis van de risicobeoordelingsoefening ('risk assessment') beslist de NBB over het actieplan voor de instelling. Eén van de acties kan erin bestaan om een inspectie bij de instelling uit te voeren. Als resultaat van de inspectie stelt de NBB een inspectieverslag op. Dit inspectieverslag stelt de NBB in staat om te beoordelen of zij onmiddellijk acties dient te nemen, en om het algemene risicoprofiel van de instelling bij te stellen tijdens de periodieke 'risk assessment'.

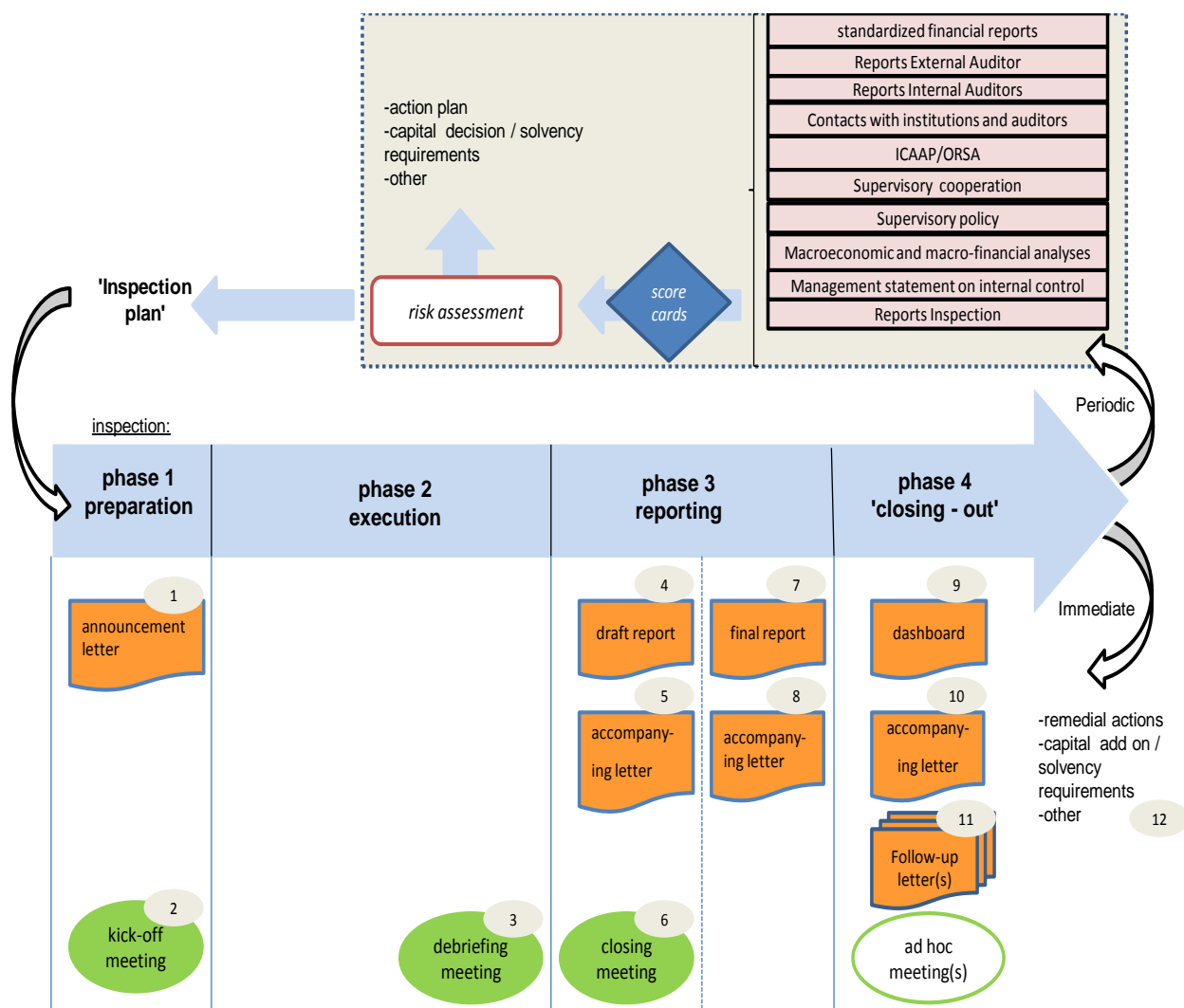

fig.2 Life-cycle

Standaardproces

16. De NBB heeft een procedurehandboek opgesteld waarin wordt beschreven hoe inspecties moeten worden georganiseerd. Het procedurehandboek beschrijft de minimale stappen die van inspecteurs worden verwacht, zonder de kritische ingesteldheid en flexibiliteit die nodig zijn bij het uitvoeren van een opdracht in het gedrang te brengen. Zo is een gestandaardiseerd uitvoeringsproces uitgewerkt dat geldt als goede praktijk voor inspecties.

17. Standaard verloopt een inspectie in 4 opeenvolgende fasen: voorbereiding, uitvoering, rapportering en 'closing-out':

Fase 1: voorbereiding

1

Opstellen van een aankondigingsbrief

18. Een inspectie wordt formeel ter kennis gebracht van de instelling (voorzitter van het directiecomité en voorzitter van het auditcomité, zo het bestaat²⁰) aan de hand van een aankondigingsbrief. De aankondigingsbrief bevat het voorwerp en de doelstellingen van de inspectie, de namen van de inspecteurs die met de opdracht belast zijn, de onderzoeksperiode en de bevestiging van de overeengekomen datum voor de *kick-off meeting* (zie par. 22).

19. De erkende commissaris²¹ en het hoofd van de interne afdeling van de instelling ontvangen een kopie van de brief.

20. Inspecteurs beschikken over verschillende tools om hun opdrachten voor te bereiden en uit te voeren. Bij de aanvang van de opdracht nemen inspecteurs kennis van alle nuttige informatie die is opgenomen in het dossier dat wordt bijgehouden door de NBB.

21. Inspecteurs nemen tijdens de voorbereidingswerkzaamheden contact op met de erkende commissaris en met het hoofd van de interne afdeling van de instelling voor overleg en informatie-uitwisseling.

2

Kick-off meeting

22. Een inspectie vangt aan met een *kick-off meeting*. Deze formele startvergadering is het eerste rechtstreekse contact tussen inspecteurs en de effectieve leiding van de instelling in het kader van de opdracht. De *kick-off meeting* heeft voornamelijk ten doel:

- de inspecteurs voor te stellen,
- het domein, de reikwijdte en de doelstellingen van de inspectie te verduidelijken,
- de verschillende fasen en streefdata van de inspectie mee te delen,
- de sleutelcontactpersonen en de gewenste communicatiekanalen vast te leggen (zowel binnen de NBB als binnen de instelling),
- afspraken te maken over informatie-uitwisseling en het organiseren van gesprekken.

Fase 2: uitvoering of 'veldwerk'

23. Tijdens de uitvoeringsfase van de opdracht, of 'veldwerk', verrichten inspecteurs de nodige controlewerkzaamheden om over passende controle-informatie te beschikken, zoals: gesprekken met de leiding en medewerkers van de instelling, analyseren van relevante documenten en verslagen, conformiteitstoetsing ('*walkthrough*'), toetsing van interne beheersingsmaatregelen ('*tests of control*'), gegevensgerichte controles (detailcontroles en cijferanalyses) ('*substantive tests*'), nemen en beoordelen van steekproeven (al dan niet statistisch getrokken).

3

Debriefing meeting

24. Aan het eind van het 'veldwerk' volgt een debriefing tussen inspecteurs en het uitvoerende management van de instelling, die verantwoordelijk is voor het onderzochte domein, om de bevindingen te bespreken²². Het doel van deze vergadering is:

- inspecteurs en de instelling in de gelegenheid te stellen eventuele ontbrekende elementen of verkeerde interpretaties te identificeren m.b.t. de vaststellingen en observaties,
- inspecteurs in de gelegenheid te stellen uitleg te geven over de resterende stappen van het proces.

25. Het doel is niet om aanbevelingen of een algemene opinie te bespreken: dit gebeurt tijdens de *closing meeting* (zie par. 31). Tijdens de discussie wordt uitgegaan van de debriefingnota die na afloop van het

²⁰ Zo geen auditcomité bestaat kan de brief worden bezorgd aan de voorzitter van de raad van bestuur.

²¹ Ten behoeve van de circulaire worden onder de term "erkend commissaris" ook de gevallen verstaan waarin een "erkend revisor" is aangesteld.

²² De effectieve leiders en vertegenwoordigers van de interne afdeling kunnen op eigen initiatief of volgens de geldende procedures binnen de instelling deelnemen aan de *debriefing meeting* (zie ook par. 45).

veldwerk door de inspecteurs werd opgesteld. Deze nota wordt niet verspreid tijdens de vergadering, maar de inhoud ervan wordt mondeling meegedeeld tijdens de *debriefing meeting*.

26. Belangrijke punten worden afzonderlijk besproken met de erkende commissaris.

Fase 3: rapportering

4

Het ontwerpverslag

27. Een inspectie geeft aanleiding tot het opstellen van een verslag door de inspecteurs. Dit inspectieverslag bevat een samenvatting ('executive summary'), de algemene context en aard van de onderzoeksactiviteiten ('diepgang'), de globale opinie met een toegewezen score, de vaststellingen tijdens de opdracht en de aanbevelingen die daaruit voortvloeien, met een toegewezen score ('medium', 'high', 'critical').

28. De inspecteur vormt een opinie (of 'controle-oordeel') over een onderzocht domein, in overeenstemming met de volgende beoordelingsschaal:

Score	Opinie	Omschrijving
1	Goed tot zeer goed	de impact van de vastgestelde tekortkomingen stelt het onderzochte domein bloot aan een minimaal (geaggregeerd) risiconiveau
2	Behoeft in beperkte mate verbeteringen	de impact van de vastgestelde tekortkomingen stelt het onderzochte domein bloot aan een beperkt (geaggregeerd) risiconiveau
3	Behoeft in grote mate verbeteringen/ algemeen zwak	de impact van de vastgestelde tekortkomingen stelt het onderzochte domein bloot aan een ernstig (geaggregeerd) risiconiveau
4	Zeer ernstige tekortkomingen/ over de hele lijn onvoldoende	de impact van de vastgestelde tekortkomingen stelt het onderzochte domein bloot aan een onaanvaardbaar (geaggregeerd) risiconiveau

Het betreft hierbij de situatie zoals vastgesteld tijdens de inspectie. De opinie houdt geen rekening met mogelijke positieve effecten van geplande acties vanwege de instelling die niet met 100% zekerheid kunnen worden geïmplementeerd op de datum van het inspectieverslag.

29. Aanbevelingen zijn gerichte adviezen/actiepunten in het inspectieverslag die de oorzaken van belangrijke tekortkomingen moeten aanpakken. Aanbevelingen krijgen een 'medium', 'high', 'critical' score naargelang van de impact van de bevindingen. Deze score is een maatstaf voor de 'kwetsbaarheid' (of de risicoblootstelling) van de instelling en is gebaseerd op de kwantitatieve en kwalitatieve gevolgen van de vastgestelde tekortkomingen.

5

Begeleidende brief bij het ontwerpverslag

30. Met deze brief wordt het ontwerp van inspectieverslag verzonden naar de instelling, zodat er een *closing meeting* kan worden georganiseerd met de effectieve leiding van de instelling. Het ontwerpverslag wordt minstens een week vóór de overeengekomen datum van de *closing meeting* naar de instelling verstuurd.

6

Closing meeting

31. De *closing meeting* is een slotvergadering tussen de NBB en de effectieve leiding van de instelling. Tijdens deze vergadering worden de bevindingen die tijdens de opdracht naar voren zijn gekomen, voorgelegd aan de effectieve leiding. Er wordt in het bijzonder gefocust op de criticiteit van de aanbevelingen en de score van de algemene opinie die naar aanleiding van de opdracht werd geformuleerd. Tijdens dit onderhoud neemt de NBB akte van de standpunten en opmerkingen van de instelling²³.

²³ Voor de duidelijkheid en naargelang van de aard van de opmerkingen, zal de instelling beoordelen of het opportuun is deze schriftelijk aan de NBB te richten.

Het definitieve NBB inspectieverslag

32. De inspecteurs ronden het verslag af. In het definitieve inspectieverslag worden de opmerkingen opgenomen van de effectieve leiding van de instelling over het ontwerpverslag.

Begeleidende brief bij het definitieve NBB inspectieverslag

33. Met deze brief wordt het definitieve NBB inspectieverslag verstuurd naar de instelling (voorzitter van het directiecomité en voorzitter van het auditcomité, zo het bestaat) en wordt de instelling verzocht aan de NBB binnen een bepaalde termijn (zoals vermeld in haar brief) een actieplan te bezorgen. Dit actieplan van de instelling dient te worden afgestemd op de criticiteit van de aanbevelingen en omvat:

- de maatregelen die de instelling van plan is te nemen om de aanbevelingen van het verslag uit te voeren,
- de persoon die binnen de instelling verantwoordelijk is voor het opvolgen van het implementatietraject, en
- het tijdschema.

34. De brief wordt ondertekend door een lid van het Directiecomité van de NBB.

35. De erkende commissaris en het hoofd van de interne afdeling van de betrokken instelling ontvangen een kopie van de brief en van het definitieve verslag.

Fase 4: 'closing-out' (afsluiten van aanbevelingen)**Closing-Out Dashboard**

36. De NBB beoordeelt de inhoud van het actieplan van de instelling, dat wordt opgenomen in een *closing-out dashboard*, en stelt een *closing-out*-tijdschema op. Volgens de timings zoals vastgelegd in dit *closing-out*-tijdschema, zal de NBB op grond van toereikende controle-informatie oordelen of de openstaande aanbevelingen al dan niet afgesloten kunnen worden.

Begeleidende brief bij het Closing-out Dashboard

37. De NBB informeert de instelling over de geplande acties op basis van het *closing-out dashboard*, waarnaar wordt verwezen in haar brief. De NBB baseert zich hierbij op de voortgangsverslagen van de instelling met betrekking tot de status van de aanbevelingen en de resultaten van de follow-upcontrole (zie par. 36). De NBB verwacht dat deze voortgangsverslagen worden opgevolgd door het hoofd van de interne afdeling en systematisch worden besproken binnen het Auditcomité van de instelling (zo het bestaat).

Follow-upbrieven

38. De NBB informeert de instelling over de status van de aanbevelingen aan de hand van follow-upbrieven, en eventueel tijdens ad-hocvergaderingen.

39. De erkende commissaris en het hoofd van de interne afdeling van de betrokken instelling ontvangen een kopie van de follow-upbrieven.

NBB acties

40. Indien dit nodig blijkt neemt de NBB de maatregelen die zij passend acht, overeenkomstig de bevoegdheden waarover zij krachtens de ter zake geldende reglementering beschikt.

4. Verwachtingen ten aanzien van inspecties

Inspecties kunnen maar optimaal verlopen indien zowel de gecontroleerde instellingen als de NBB voldoen aan de hieronder geformuleerde verwachtingen.

Verzekeren van logistieke ondersteuning

41. Er wordt van de gecontroleerde instelling verwacht dat inspecteurs, die een groot gedeelte van de werkzaamheden bij de instelling zelf verrichten, ter plaatse over adequate logistieke ondersteuning kunnen beschikken om het correcte verloop van de inspectie te garanderen.

Verschaffen van alle inlichtingen of elk document

42. Er wordt van de gecontroleerde instelling verwacht dat zij, conform de wetgeving die van toepassing is²⁴, aan de inspecteurs toegang verleent tot alle informatie, voor zover dit nodig is voor de uitoefening van hun opdracht. Van de instelling wordt verwacht dat ze alle maatregelen neemt om de overdracht van informatie op een efficiënte manier te laten verlopen. Dit betekent dat de aangevraagde documenten en bestanden snel bezorgd moeten worden, rekening houdend met de beperkingen van de instelling en met de noodzaak om het verloop van de inspectie niet nodeloos te vertragen. De voorkeur gaat uit naar het uitwisselen van documenten in elektronisch formaat, tenzij de inspecteurs het anders wensen of tenzij dit indruist tegen het algemeen beleid van de instelling met betrekking tot elektronische gegevensoverdracht. Er wordt verwacht dat hierover duidelijke afspraken worden gemaakt tijdens de *kick-off meeting*. Het verschaffen van informatie op een efficiënte manier houdt ook in dat de gecontroleerde instelling de contacten met de juiste gesprekspartners vergemakkelijkt.

Gedrag van de bestuurders en de effectieve leiding van de gecontroleerde instelling en hun medewerkers

43. De bestuurders en de effectieve leiding van de instelling en hun medewerkers dienen de vragen om inlichtingen die aan hen worden gesteld, zorgvuldig te beantwoorden. Dit houdt in dat zij aan de inspecteurs alle relevante informatie²⁵ verschaffen waarover zij beschikken, ook wanneer deze niet expliciet werd gevraagd door de inspecteurs, en dit ten laatste vóór de aanvang van de *debriefing meeting*.

Van de bestuurders van de instelling en hun medewerkers wordt verwacht dat zij een neutrale, hoffelijke en professionele houding aannemen in hun antwoorden op de vragen die hen worden gesteld.

Ondervragen van alle personeelsleden

44. De inspecteurs dienen toegang te hebben tot alle personeelsleden van de instelling, voor zover dit nodig is voor de uitoefening van hun opdracht. Inspecteurs kunnen iedere nuttig geachte persoon individueel ontbieden en ondervragen om informatie te verkrijgen. Van de instelling wordt verwacht dat ze alle nodige maatregelen neemt om het organiseren van gesprekken op een efficiënte manier te laten verlopen. De instelling staat ook in voor het efficiënt organiseren van vergaderingen met externe consulenten of externe dienstverleners.

Informeren over de werkzaamheden en resultaten van inspecties

45. De NBB brengt de instelling op de hoogte van de aanvang van de controlewerkzaamheden tijdens de *kick off meeting*, confronteert de instelling met de vaststellingen tijdens de *debriefing meeting* en bespreekt het ontwerpverslag tijdens de *closing meeting* (zie sectie 3). Het hoofd van de interne afdeling wordt hierbij steeds uitgenodigd.

Kennisgeving over de follow-upacties m.b.t. de inspecties

46. De follow-upacties die worden ondernomen als gevolg van inspecties, worden aan de voorzitter van het directiecomité van de instelling meegedeeld, alsook aan de voorzitter van het auditcomité (zo het bestaat). Ze worden ook aan de erkende commissaris en het hoofd van de interne afdeling meegedeeld.

²⁴ Zie voetnoten 1 tot 13 hierboven.

²⁵ Dit is informatie waarvan kan worden verondersteld dat deze het controle-oordeel van de inspecteurs zal beïnvloeden, indien ze gekend is.

5. Inspecties in het kader van de samenwerking tussen autoriteiten

47. De in dit document geformuleerde principes en richtlijnen zijn van toepassing op alle inspecties die worden uitgevoerd in opdracht van de NBB.

48. Wanneer de NBB aan een andere autoriteit (bijvoorbeeld in het kader van de Europese samenwerking) de zorg toevertrouwt om voor haar rekening een inspectie uit te voeren in het buitenland, dienen de NBB-principes en richtlijnen tevens te worden gevolgd.

Een kopie van deze circulaire wordt naar de erkende commissaris(sen) van uw instelling gestuurd.

Hoogachtend

Luc Coene
Gouverneur